

TISKOVÁ ZPRÁVA

Obnova zámku Bon Repos je za Středočeský kraj nominována na Cenu Národního památkového ústavu *Patrimonium pro Futuro*.

Praha, 3. 7. 2020

V letošním roce probíhá již sedmý ročník Ceny Národního památkového ústavu *Patrimonium pro futuro*, jejímž cílem je vyzdvihnout zásluhy o záchranu kulturních památek, významné objevy a nálezy, příklady kvalitních oprav či restaurování a úspěšné prezentace kulturního dědictví. Za Středočeský kraj byla na Cenu NPÚ nominována v kategorii *Obnova památky, restaurování* obnova areálu zámku Bon Repos v okrese Nymburk

Areál zámku Bon Repos, nacházející se na návrší nad vesnicí Čihadla v okrese Nymburk, je úzce spjat s osobností Františka Antonína hraběte Šporka, který zde kolem roku 1715 vybudoval ojedinělý komplex Chýše dobrého odpočinku (“La Maison de Bon Repos”). Při stavbě zámku určeného především k meditaci a odpočinku využil přirozeného houfování ptactva na tomto vyvýšeném místě, a duchovní rozměr citlivě propojil s oblíbenou čížbou.

V souladu s dobovým ideovým rámcem byla do projektu zakomponována okolní krajina vytvořením průhledů a osových vazeb mezi jednotlivými stavbami. Vybudována byla také mohyla s poustevnou a kaplí Sv. Jeronýma. Druhá významná stavební etapa začíná koupí areálu arcibiskupem Antonínem Petrem, hrabětem Příchovským v roce 1769. Vzájemně propojil původní šporkovské objekty do šestikřídlého Starého zámku a na místě původní jídelny vybudoval rokokovou novostavbu Nového zámku. Areál také doplnil o módní čínský pavilón, sloužící jako taneční sál. Tímto krokem byla barokní stavební činnost dovršena, a i po novodobých úpravách je pro celý areál určující. Na zámku se pak vystřídalo mnoho majitelů a zajímavých osobností, mimo jiné i Bedřich Smetana, který zde žil a v rodině Thun Hohensteinů působil jako učitel hudby. V průběhu druhé poloviny 20. století byl bohužel celý areál k nepoznání změněn v souvislosti s působením armády ČSSR, jejíž neblahé dědictví bylo nevyhnutelně nutné v budoucnu vyvážit velikým úsilím o záchranu.

V roce 2004 koupil celý areál pan Charles Butler, který zahájil celkovou obnovu areálu. Vlastní práce započaly sanací armádních zásahů, jako první byl stavebně zrekonstruován Nový zámek (2007), v roce 2008 byla dovršena obnova Čínského pavilonu dokončením restaurování maleb, v následujícím roce pak navázalo restaurování maleb Nového zámku. Na okraji zájmu nezůstala ani sochařská výzdoba – restaurována byla socha sv. Máří Magdaleny a polopostava Kojící Madony nad vstupem do Starého zámku, jehož obnova byla zahájena v roce 2011. Práce se soustředily na obnovu krovů a komínových těles s působivými hlavami, byla položena nová skládaná krytina. Proběhla rehabilitace zákopových stropů, obnova oken a dveří se souvisejícími kamenickými a truhlářskými pracemi. Došlo k položení nových podlah a proběhly ostatní finální práce v interiéru. V rámci restaurátorských prací je nutné vyzdvihnout činnost Akad. mal. Petra Kadlece. Práce byly dlouhodobě subvencovány za přispění dotačního titulu Ministerstva kultury ČR, Program záchran architektonického dědictví.

Patnáctiletá revitalizace tohoto ojedinělého areálu proběhla v celé šíři a v nejvyšší možné kvalitě. Od úporné likvidace armádních staveb, vestaveb a venkovních betonových a asfaltových povrchů, přes naprostou změnu v charakteru vnějších plášťů objektů a jejich interiéru. I exteriér vyžadoval razantní změny – vybudování sítě mlatových cest, vytyčení formálního parteru, vnitřní zahrady, modifikace zeleně plynule přecházející do okolních lesů. Co však areálu dodává nezaměnitelný charakter, jsou nesmírně kvalitní soubory nástěnných maleb, z nichž vynikají původní barokní exteriérové nástěnné malby na průčelích Chýše dobrého odpočinku, které výrazně obohatily šporkovský fenomén, a řadí tak Bon Repos po bok špitálu v Kuksu. Vrcholně barokní etapě také důstojně sekunduje rokoková stavební fáze s dominantou Nového zámku. Za toto nesmírné úsilí je třeba v první řadě poděkovat současnému majiteli objektu a celému jeho týmu - díky jeho přístupu je areál nadregionálním klenotem.

V současné době se areálu dostalo širšího společenského využití, v řízeném režimu jsou realizovány také prohlídky s historickým výkladem. Šporkovo poselství tak zůstane dědictvím zachovaným i pro budoucí generace, ačkoliv tomu tak nemuselo být.

Všem, kteří se na záchraně cenné kulturní památky podíleli, patří velké uznání. I v případě, že vítěznou plaketu nezískají, bude pro ně záchrana cenných kulturních hodnot jistě po celý život přínosem a zadostiučiněním.

Pro obnovu areálu Bon Repos mohou až do 15. srpna lidé on – line hlasovat v rámci zvláštního ocenění Památky děkují, které je součástí každoročního klání o Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro.

Zatímco nominace na Cenu NPÚ Patrimonium pro futuro hodnotí odborníci a vybírají vítěze v jednotlivých kategoriích, v rámci ocenění Památky děkují má možnost zvolit si svého favorita veřejnost bez ohledu na to, v které kategorii soutěží.

Kompletní seznam nominací ze všech krajů a další informace o ceně NPÚ naleznete na www.npu.cz, stejně jako on – line hlasování

Kontakt:

Mgr. Dita Roubíčková, tel. 274 008 285, mobil: (+420) 724 959 208, roubickova.dita@npu.cz

Cena Národního památkového ústavu Patrimonium pro Futuro

Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro s podtitulem Společenské ocenění příkladů dobré praxe vyhláší Národní památkový ústav letos třetím rokem. Smyslem ceny je upozornit na pozitivní příklady a příběhy v oblasti památkové péče, ukázat, co se povedlo, a ocenit ty, kteří se o to zasloužili. V každém kraji vybrala komise odborníků z řady akcí či projektů dokončených v roce 2015 ty nejzajímavější a jako vítěze krajského kola je nominovala do celostátního kola v jedné ze čtyř kategorií (obnova památky, restaurování; objev, nález roku; prezentace hodnot; záchrana památky). Celostátní hodnocení bude probíhat v několika fázích a výsledky budou zveřejněny v září při slavnostním vyhlášení a předání cen na zámku Náměšť nad Oslavou. Své favority může opět podpořit i veřejnost: v letních měsících budou lidé moci dát svůj hlas jednomu z nominovaných kandidátů v anketě na webových stránkách Národního památkového ústavu. Na základě výsledků hlasování bude při slavnostním vyhlášení a předávání cen NPÚ Patrimonium pro futuro uděleno i ocenění veřejnosti. Za mimořádný přínos může být navíc ocenění uděleno významné osobnosti v oblasti památkové péče.